

asszisztense, *Kiss Lajos*, a Növénytani Intézet kertészeti főintézője, továbbá tizenhárom elsőéves és egy harmadéves erdőmérnök-hallgató.

Tanulmányutunk igen sok értékes látnivalót nyújtott úgy az erdőgazdasági, mint pedig az egyéb kulturális szempontokat illetőleg. Ezúton fejezzük ki köszönetünket az osztrák határrendőrségnek a beutazási engedélyeknek gyors és előzékeny elintézéséért, valamint azoknak ingyenes kiállításáért, továbbá az osztrák vasutak igazgatóságának — Staatsbahn és Aspangbahn — az 50 %-os utazási kedvezmény nyújtásáért, annak készsége, gyors elintézéséért, valamint azon figyelemért, hogy részünkre mindenütt külön vasúti szakaszt biztosítottak.

I R O D A L O M

Hess—Beck: Forstschutz. Ötödik kiadás. Dr. Max *Dingler* és dr. Georg *Funk* közreműködésével kiadta dr. Wilhelm *Borgmann*. Első kötet: Állatok elleni védelem. 588 oldal. Kiadója *J. Neumann*, Neudamm, 1927. Az I. kötet ára kötve 25 R. M.

Nagy érdeklődéssel és valóságos lelki izgalommal vettem kezembe ezt a kiváló szakmunkát, mely nemesak az erdővédelem tudományával közelebbről foglalkozóknak nélkülözhetetlen, hanem melynek a gyakorlati erdőgazda és erdőbirtokos is nagy hasznát veszi.

A velős rövidséggel megírt szöveget tiszta nyomású képek díszítik és magyarázzák, és a károsítókról a könyv végén közzölt táblázat igen jó áttekintést nyújt.

Hess első műve mintegy 50 évvel ezelőtt jelent meg; azóta ez a kitűnő munka több kiadást ért meg, legutóbb Beck dolgozta át és bocsátotta közre negyedik kiadásban.

A tudomány vívmányainak és újabb tapasztalatoknak felhasználásával a fentemlített három szakember teljesen újból dolgozta át ezt a munkát, mely a gazdag anyagot Beck rendszerében tárgyalja és az erdei károsítók megismerése, az ellenük való védekezés és azok irtása tekintetében eléggé rövidre szabott, de értékes leírást, illetve hasznos útmutatást ad és magában a nyomásban is helyes rendszert követ azáltal, hogy a fontos anyagot nagyobb betűkkel, míg a kevésbé fontos és részletekbe menő kérdéseket apró betűkkel tárgyalja.

A mű jellemzői tehát: rövid, szabatos mondatok, sűrített kifejezésmód s óriási, eddig még erdővédelemtanoknál nem látott, összehordott anyaghalmozás; ezek alapján bátran mondhatjuk e könyvet az erdővédelemtan kézikönyvének.

Ma az erdővédelemtanban vagyunk magyar szakkönyvek terén az összes szaktárgyak közül legjobban elmaradva. A harmincöt éves *Téglás*-féle erdővédelemtan teljesen elavult, a külföldi szakirodalom azóta óriásit fejlődött úgy a károsítók biológiájának megismerése terén, mint a védekezési eljárások tekintetében. Fő hibája azonban a *Téglás*-féle műnek az, hogy nomenklaturáját ma már a világon sehol sem használják, s az ennek alapján álló s ezt használó magyar szakember meg sem tudja magát értetni a külföldivel.

Mivel pedig főiskoláink erdővédelemtani tanszékének érdemes professzora által az „Erdészeti Lapok” 1926. évi II. füzetében kifejtett okoknál fogva újabb magyarnyelvű erdővédelemtant eddig kiadni nem lehetett — ha a kor színvonalán akarunk maradni —, egyelőre az új magyar mű megjelenéséig német szakmunkára vagyunk utalva.

Valamennyi német erdővédelemtan közül a *Hess—Beck*-féle, általam ismertetett munka ajánlható legjobban a fentiek kivül még azért is, mert rövidítései és mindenütt használt jelzései segítségével még egy németül nem tudó szakember is könnyen forgathatja.

A legközelebbi jövőben megjelenő második kötet négy részből fog állani, nevezetesen: 1. Védelem az emberek ellen. 2. Védelem a káros növények ellen. 3. Védelem a légköri behatások ellen. 4. Futóhomok elleni védelem.

Várakozással tekintünk a II. kötet megjelenése elé s melegen ajánljuk mielőbbi beszerzésre az egész művet. **F.**

A m. kir. erdőgazdasági szakiskola tankönyvei.

Az erdőszeti szakirodalom újabban örvendetes módon gyarapodik. A m. kir. földművelésügyi minisztérium megíratta az erdőgazdasági szakiskola tankönyveit, s most azokat megjelenteti.

Eddig hét tankönyv jelent meg és pedig:

Tóber Samu: „*Erdőgazdasági éghajlattal alapfogalmai*“. 1926. Ára: 3 P 20 fillér.

Katona István: „*Erdőbecslés alapelemei*“. 1926. Ára 2 P 40 fillér.

Balás Emil: „*Erdészeti növénytan II. füzet*“. Erdei fák és eserjék leírása. 1926. Ára: 3 P 20 fillér.

Tóber Samu: „*Erdészeti talajtan alapfogalmai*“. 1926.

Katona István: „*Mennyiségtan*“. Elméleti rész. 1927. Ára: 2 P 50 fillér.

Katona István: „*Erdészeti földméréstan alapelemei*“. 1927. Ára: 4 P.

Balás István: „*Erdőműveléstan*“. 1927. Ára: 3 P 20 fillér.

Az „*Erdőgazdasági éghajlattan alapfogalmai*“ c. mű 94 oldalon a légkörről, az időjárásról és adatfelvételeiről, az adatok feldolgozásáról, az éghajlatról és végül az éghajlat és növényzetről mondja el gondosan és érthetően mindazt, amit róluk tudni kell. A műhöz csatolt 9 ábra és 17 tábla a könyben előadottak igen hasznos részei.

Az „*Erdőbecslés alapelemei*“ 76 oldalon, 23 ábrával és több táblával a fekvő és kitermelt erdei választékok köbözési módjait, az álló fák köbtartalmának meghatározását, a faállományok fatömegének meghatározási módjait, s végül a kor és növedék becslését tárgyalja vonzó előadásban.

Az „*Erdészeti növénytan*“ az erdei fák és cserjék gondos és szakszerű leírását adja 136 oldalon, 103 ábrával felszerelten, betűrendes tartalomjegyzékkel. Mindazok, akik a hazánkban előforduló fásnövényeket megismerni óhajtják, e műnek rendkívül jó hasznát fogják venni. A mű ennél fogva élénk érdeklődésre számíthat.

Hasonlóan élénk érdeklődésre számíthat az „*Erdészeti talajtan alapfogalmai*“ c. tankönyv is. A 88 oldalon a föld kérgéről s annak anyagáról, a földkéreg átalakulásáról, a talajról és tulajdonságairól, a talaj alkatrészeinek felismeréséről, a talajosztályozásról, a talaj értékéről és talajvédelemről tájékoztat a mű, melyhez betűrendes tárgymutató is van készítve.

A „*Mennyiségtan*“ c. tankönyv pedig 92 oldalon és 21 ábrával a közönséges számtant, továbbá a betűszámtan és mértan főbb feltételeit tárgyalja tanulságos példákkal.

Az „*Erdészeti földméréstan alapelemei*“ 176 oldalra terjedő tankönyvben a mérőeszközök és műszerek leírását találjuk. A gyakorlati részben pedig a vízszintes vetületsíkbeli mérések, majd a magasságmérés vannak ismertetve. A becsatolt négy táblázat a mérések céljaira való. A 89 ábrával ellátott mű igen nagy hasznára lesz a földméréstan alapismeretek tanításának.

Végül az „*Erdőműveléstan*“ 131 oldalon az alapfogalmakat, majd a szál-, sarj-, közép- és legelőerdő művelését tárgyalja. Külön fejezetekben foglalkozik szerző az erdő ápolásával, nevelésével, a gyérítéssel. A homoki erdősítés, az ártéri erdők felújítása, kopár területek erdősítése részletesen és rendkívül gondosan van tárgyalva, úgy a különböző felújítási módok és az örökerdő is. A műnek végén betűrendes tárgymutató is van.

A szövegben lévő 36 ábra közül több eredeti és a szerzőt dicséri. Úgy hisszük, hogy e gyakorlatias irányú tankönyvnek nemcsak az erdőgazdasági szakiskola tanulói fogják jó hasznát venni, de sikerrel fogják azt forgathatni a gyakorlatban levők is.

A tankönyvek nyelvezete világos, könnyen érthető, nyomásuk tiszta, kiállításuk csinos. Díszére válik Buzárovits Gusztáv esztergomi könyvnyomdájának. A tankönyveket az esztergomi m. kir. erdőgazdasági szakiskola igazgatóságánál (Esztergom) lehet megrendelni, illetve beszerezni a könyvek vételárának és darabonként 30 fillér csomagolási és postaköltségnek beküldése ellenében.

Tomasovszky Imre.

K Ü L Ö N F É L É K

Emléktáblát Vadas Jenő szülőházára! A Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület a múlt évben elhatározta, hogy boldogult *Vadas Jenő* miniszteri tanácsos, főiskolai tanár emlékezetét kegyeletesen fenntartandó, diósgyőri szülőházát emléktáblával jelöli meg. A mozgalomhoz az Országos Erdészeti Egyesület is csatlakozott.

Önmagunkat becsüljük meg, ha nagynevű tanárunknak, a magyar erdészeti kísérletügy megalapítójának szülőházát nem hagyjuk jel nélkül.

Azzal a kérelemmel fordulunk tehát t. Olvasóinkhoz, hogy ezen cél elérése végett a Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület által megindított mozgalmat adományaikkal támogatni szíveskedjenek.

Az adományok: Magyar Általános Hitelbank fiókja, Sátoraljaújhely címére küldendők, megjelölve, hogy a Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület számlájára, Vadas Jenő emlékére.

Kérem a soproni főiskolai segélyzőegylet támogatására. A soproni főiskola ifjúságának jelentékeny része súlyos küzdelmet folytat a mindennapi megélhetésért, a tandíjért és a vizsgadíjakért. Pedig ezek a súlyos anyagi gondok útjában állanak a komoly tanulásnak, a főiskolán töltött idő legfőbb céljának.

A bányamérnöki karban *György Albert* felszólítására már régebben széleskörű mozgalom folyik, melynek alapján a bánya- és kohómérnök kartársak részben időnkint megismételt önkéntes adományokkal, részben havonként lekötött kisebb